

บทที่ 3

นโยบายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

นโยบายการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานฉบับที่ 6 เกี่ยวกับการศึกษาไทยปี 2526 ในเดือนพฤษจิกายน พ.ศ.2528 ได้กล่าวถึงนโยบายการศึกษาโดยทั่วไปของไทยดังนี้

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อสร้างคนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและตนเอง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม วัฒนธรรม พลานามัย และห่วงเห็นแต่ดินเกิต สามารถมีส่วนร่วมในการปักครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากรุณาธิรัชเป็นประมุข ล้วน เสริมสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางทางด้านการศึกษาแก่ชุมชน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

นโยบายการศึกษาของประเทศไทยมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางและแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการศึกษา คณะกรรมการฯใช้แผนการศึกษาของชาติมาแล้วรวม 9 ฉบับ เป็นแผนการศึกษาก่อนการเปลี่ยนแปลงการปักครองจากระบบสมบูรณ์แบบสู่ประชาธิรัชมาเป็นการปักครองระบบประชาธิปไตย (พ.ศ.2475) 4 ฉบับ และหลังการเปลี่ยนแปลงการปักครองอีก 5 ฉบับ ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปักครอง ใช้เรียกว่า "โครงการศึกษา" ได้แก่ โครงการศึกษา พ.ศ.2441 โครงการศึกษา พ.ศ.2445 โครงการศึกษา พ.ศ.2446 และโครงการศึกษา พ.ศ.2464 ซึ่งมีกำหนดนาน โภบายในการจัดการศึกษาไว้โดยเฉพาะ แต่กล่าวรวมกับส่วนอื่น ๆ โดยมุ่งให้ราษฎร์มีความรู้ความสามารถเพื่อสามารถออกไปประกอบอาชีพได้

แผนการศึกษาแห่งชาติหลังการเปลี่ยนแปลงการปักครอง ใช้ชื่อเรียก "แผนการศึกษาชาติ" และ "แผนการศึกษาแห่งชาติ" ได้แก่ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2475 แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2479 แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2503

และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ซึ่งเปลี่ยนไปจากรูปแบบแผนก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาก ได้ระบุนโยบายหลักในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงโอกาสเข้ารับการศึกษา และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น จัดแบ่งสาระสำคัญของการศึกษาไว้เป็นหมวด ๆ อาย่างชัดเจน

นโยบายโดยทั่วไปของ การศึกษา

นโยบายการพัฒนาการศึกษาแต่เดิมได้จัดไว้เป็นล้วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเน้นการพัฒนาในระดับเบื้องต้นอันเป็นการศึกษาภาคบังคับให้กับประชาชน และจัดแนวการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศไทยในด้านกำลังคน จัดตูลการศึกษาระหว่างล้วนกลาง และล้วนภูมิภาค ให้ใกล้เคียงกับล้วนกลางมากขึ้นใน พ.ศ.2514 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติเพื่อร่าง โครงการพัฒนาการศึกษาระดับต่าง ๆ และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ฉบับที่ 3 ควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อบรรบปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมา โดยการปรับและขยายการศึกษาแต่ละระดับพร้อมทั้งแก้ไขลึกลงพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้นและเหมาะสมตามหลักการพัฒนาがらลังคนของประเทศไทย

นโยบายการจัดการศึกษา

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษา

1. ระดับก่อนประถมศึกษา คือเริ่งจัดและสนับสนุนให้ห้องถังและภาคเอกชนจัดให้มากที่สุด โดยรัฐจะทำเพียงเพื่อเป็นตัวอย่างและการค้นคว้าวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ได้เพิ่มสาระสำคัญให้ชุมชนร่วมรับภาระกับหน่วยงานของรัฐ อบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ให้มีการปรับปรุงคุณภาพการจัดการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนประถมศึกษา โดยจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพอนามัย โภชนาการ สติปัฏฐาน บุคลิกภาพ และจริยธรรม เป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษาและสังคม นอกจากนั้นก็มีนโยบายวิจัยและพัฒนารูปแบบ กำหนดมาตรฐานการพัฒนาเด็กวัยก่อนประถมศึกษาและอบรมผู้ดูแลเด็กให้สอดคล้องกับระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปในทางเดียวกัน

2. ระดับประเมินศึกษาคือ จะจัดการศึกษาให้ทั่วถึงบริบูรณ์และจัดให้เปล่าสำหรับสถานศึกษาของรัฐและห้องถีน ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้นำให้มีการจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงทุกตำบลในปีการศึกษา 2525 (ปีงบประมาณ 2526) และพยายามดำเนินการให้นักเรียนได้รับการศึกษาทั่วถึงโดยเร็วที่สุด เร่งรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมกัน ปรับปรุงระบบการนิเทศการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ เร่งพัฒนาคุณภาพครู ผู้บริหารการศึกษาในด้านจริยธรรม คุณธรรม เจตคติที่ดี ลดความสูญเปล่าทางการศึกษาและความไม่เสมอภาคในการจัดการศึกษาเร่งขยายและพัฒนาฐานแบบการจัดการศึกษานิเทศ การศึกษาส่งเคราะห์ จัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความจำเป็นและทันต่อความต้องการของครูและนักเรียน ส่งเสริมศิลปะและพลานามัยในโรงเรียน สนับสนุนให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

3. ระดับมุ่งมั่นศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานโรงเรียนของแต่ละห้องที่ให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ปรับปรุงระบบการรับนักเรียนและปรับปรุงระบบบริหารการศึกษาให้มีการประสานสัมพันธ์กันมีการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ระดับจังหวัด และเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อสนองความต้องการของห้องเรียนทางด้านอาชีพตัวอย่าง

4. การอาชีวศึกษา โดยมุ่งให้เป็นการศึกษาที่เหมาะสมสมกับอาชีพสิ่งและสนองความต้องการของตลาดแรงงานและกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เบ็ดเสร็จในตัวเอง ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาให้มากขึ้น ปรับปรุงคุณภาพของครูอาชีวศึกษา ตลอดจนมาตรฐานของสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ให้มีสุขภาพและอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

5. การฝึกหัดครูโดยให้ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนใหม่ทั้งภาคฤดูร้อนและภาคปีนัดที่ในสัดส่วนที่เหมาะสม ขยายสาขาวิชาเพิ่มขึ้นเฉพาะสาขาที่ขาดแคลนคครู มีการประสานงานระหว่างหน่วยผลิตกับหน่วยให้ครู กระจายอัตรากำลังอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และส่งเสริมให้สถาบันฝึกหัดครูใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนร่วมกัน นอกจากนี้ยังส่งเสริมการฝึกอบรมครูประจำการเพื่อเพิ่มวุฒิต่างๆ และเพื่อขยายอาชีพครูให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยฝึกอบรมผู้จบสาขาวิชาชื่อนี้ที่ประสงค์จะเป็นครูได้เรียนวิชาชีพครู

6. การอุดมศึกษา โดยเน้นการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์ ปรับปรุงระบบบริหารและปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้มีความสมดุลระหว่างภาคทฤษฎีและประสบการณ์ภาคปฏิบัติ รวมทั้งจัดให้มีหลักสูตรรายละเอียดระบุในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลังค์ค์ และก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของเอกชนขยายการศึกษาในสาขาวิชาที่สถาบันนั้น ๆ มีความพร้อม

7. การศึกษานอกโรงเรียนโดยมุ่งเน้นให้ใช้ทรัพยากรจากห้องถีนมาใช้ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของลังค์ค์ และให้สื่อมวลชนมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้อันเป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

8. เปิดโอกาสให้เอกชนร่วมรับภาระจัดการศึกษาได้ภายใต้กฎหมายของเขตที่รัฐกำหนด แต่รัฐจะต้องดูแลให้สถานศึกษาของเอกชนทุกรายดับ ทุกประเภท ทั้งที่จัดเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงานและโครงการทางการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ การศึกษาที่จัดนั้นจะต้องไม่แสวงหาผลกำไรเกินควร

9. นโยบายเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา ว่าจะระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งจากผู้รับโภคทรัพย์ทางการศึกษาระดับสูงกว่าประเทศศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษาโดยรัฐ จะจัดสรรงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งประเทศ หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณการเพื่อมุ่งกระจายการให้บริการทางการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และมุ่งส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน โดยให้เอกชนร่วมรับภาระในการจัดได้ภายใต้กฎหมายของเขตและสังฆภานฑ์ที่รัฐกำหนด และมุ่งปรับปรุงระบบและวิธีการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาให้ดีขึ้น

นโยบายและแนวทางพัฒนาการศึกษาที่เร่งด่วน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ)

2535: 1-4)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่องดังนี้ ในด้านปริมาณและคุณภาพ แต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการ และมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง

แผนการศึกษาแห่งชาติทั้ง ในแง่ของหลักการ ความมุ่งหมาย แนวโน้มฯ และแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องความต้องการในการพัฒนาประเทศในอนาคตที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ชื่อชั้นคงรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในหลักการแล้ว พร้อมกันนี้ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (น.ศ.2535-2539) นโยบายในแผนดังกล่าวที่เป็นเรื่องเร่งด่วนและควรให้ความสำคัญมีดังต่อไปนี้

1. เร่งปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ให้หน่วยงานการศึกษาในส่วนภูมิภาคและสถานศึกษามีอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลการเงินและงบประมาณ และให้หน่วยงานบริหารล่วงกลางกำหนดที่ในการกำหนดนโยบายการวางแผนระดับชาติ การส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การรับรองวิทยฐานะ การคุ้มครองผู้รับการศึกษา และการให้ข้อสนับสนุนทางการศึกษาแก่สังฆาราม รวมทั้งให้ชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

การดำเนินงานจะต้องให้มีคุณภาพและความสามารถการศึกษาระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้แทนองค์กรเอกชนและองค์กรท้องถิ่นร่วมเป็นกรรมการ เพื่อวางแผนและจัดการศึกษาของจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ให้อื้อต่อการใช้ทรัพยากรและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่นและชุมชนตลอดจนสนับสนุนให้สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล มีระบบและโครงสร้างการบริหารที่เป็นอิสระโดยอยู่ในกำกับของรัฐ

2. เร่งปฏิรูปการฝึกหัดครูและการใช้ครุภัณฑ์ในด้านการผลิตครู การพัฒนาครูและมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อให้ได้คนเก่ง คนดี เข้าสู่อาชีพครู มีระบบการผลิตและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานวิชาชีพที่ทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและเป็นที่ยอมรับของสังคม

การดำเนินงานจะต้องพัฒนาวิทยาลัยครุภัณฑ์จำนวนหนึ่งให้เป็นสถาบันเฉพาะทางที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพครู เป็นสถาบันวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นศูนย์วิชาการของวิชาชีพครู ปรับปรุงระบบการผลิตครูให้สามารถสร้างครูที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม มีเจตคติและอุดมการณ์ของความเป็นครูอย่างแท้จริง พัฒนาระบบการเลือกสรรและสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้

คนดีคือเก่งเข้ามาเรียนและเข้าสู่อาชีพครู ปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลในสายวิชาชีพครูให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของงานอาชีพครูรวมทั้งจัดระบบการพัฒนาครุภัติทั้งก่อนประจำการและระหว่างประจำการ เพื่อให้ครุทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. เร่งสนับสนุนและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เด็กทุกคนได้เรียนให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อยกระดับคุณภาพของผลเมืองให้สูงขึ้น ให้มีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างราบรื่น ภายใต้เงื่อนไขของความเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจลังค์และวัฒนธรรม

ในการดำเนินงานจะต้องเร่งดำเนินการ และสนับสนุนงบประมาณในเรื่องการจูงใจให้นักเรียนเข้าเรียนมากขึ้น เช่น การให้ทุนการศึกษา การแจกอุปกรณ์การศึกษาการลังเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและเด็กเห็นความสำคัญของการศึกษาร่วมกัน เร่งจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนในทุกรูปแบบ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนที่เรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาต่อไป ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถไม่น้อยกว่าผู้จบมัธยมศึกษาตอนต้น

4. เร่งจัดและขยายบริการระดับก่อนประถมศึกษาให้กับวัยชราอย่างมีคุณภาพเพื่อให้เด็กทุกคนมีโอกาสเข้ารับบริการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนี้ต่อไป โอกาสทางเศรษฐกิจและลังค์

ในการดำเนินงานจะต้องมีการขยายการจัดศูนย์พัฒนาเด็กให้กับวัยชราเปิดชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษาให้ครบถ้วน ประสานและร่วมกับเอกชนในการจัดชั้นอนุบาลให้มากขึ้น

5. เร่งส่งเสริมสนับสนุนและประสานให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ตลอดจนสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาระบวนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย ในรูปแบบและวิธีการให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน และลังค์ ทั้งสามารถจัดการศึกษาให้มีลักษณะต่อเนื่องตลอดชีวิต

ในการดำเนินงานจะต้องลงเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา การวิจัย และการพัฒนาแหล่งความรู้ชื่อ มูลข่าวสารการรับและปรับใช้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลช่าวสารซึ่งกันและกัน ซึ่งมีลักษณะ

เป็นเครื่องช่วยการเรียนรู้

๖. เร่งจัดและขยายบริการการศึกษาข้อมูลทุกรดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งกลุ่มนี้เลี้ยงประยุกต์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการศึกษาชั้นพื้นฐาน

ในการดำเนินงานจะต้องจัดและขยายการจัดบริการการศึกษาทั้งในลักษณะการจัดให้ผู้ที่มีปัญหาดังกล่าว ได้เรียนร่วมในสถานศึกษา โดยทั่วไป และการจัดตั้งเป็นสถานศึกษาชั้นมัธย์โดยเฉพาะตามความจำเป็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มบุคคลดังกล่าว

๗. เร่งพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยปรับปรุงและส่งเสริมการเรียนการสอนทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคใหม่ และให้นำไปสู่การเพิ่มชีดความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศไทยและการรักษาดูแลภาระของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ในการดำเนินงานจะต้องพัฒนาหลักสูตร เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ให้เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา รวมทั้งการศึกษาด้านคัวหาข้อเท็จจริง และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สวัสดิ์แรงจูงใจให้ผู้ที่มีความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ได้เรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์มากขึ้น สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพียงพอ กับการพัฒนาประเทศไทย รวมทั้งสร้างชีดความสามารถในการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยี ที่จะเป็นให้เกิดขึ้นในประเทศไทยและส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ช่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ประชาชนได้รับรู้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางและทั่วถึง

๘. เร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพให้กับวัยชรา มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาที่เป็นความต้องการเฉพาะของกลุ่มคน และการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ

ในการดำเนินงานจะต้องส่งเสริมบรรยายการศึกษาลงทุนทางการศึกษาของเอกชน สนับสนุนและการปรับบทบาทของรัฐจากการควบคุม ให้เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านวิชาการ

และทรัพยากรตามความจำเป็น ตลอดจนปรับปรุงและยกเลิกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาของภาคเอกชน รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการต่าง ๆ จัดบริการการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อปรับกำลังคนให้เหมาะสม และเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยพื้นฐานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อันนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

๙. เร่งระดม จัดสรร เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้หน่วยงานการศึกษาประสานการวางแผนและดำเนินงานที่เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาให้มากที่สุด จัดสรรงบประมาณการศึกษาของรัฐ โดยให้ความสำคัญแก่การศึกษาภาคบังคับการขยายการศึกษาชั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม การส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน รวมทั้งการวิจัยและพัฒนามากกว่าการขยายการจัดการศึกษาในระดับสูง

แนวทางการดำเนินงานด้านการจัดสรรงบประมาณการศึกษาของรัฐนั้น ให้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาภาคบังคับ และการขยายการศึกษาชั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้เป็นการศึกษาแบบให้เปล่า โดยผู้เรียนไม่ต้องรับภาระค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงการศึกษา รวมทั้งค่าอุปกรณ์การเรียนและให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แก่ผู้ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นกรณีเศษสำหรับการศึกษานอกเหนือจากการให้ทุนการศึกษาที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว ส่วนด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้แก่ การประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือจากสถาบันการเงินหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ การปรับปรุงค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริงและการส่งเสริมให้องค์กรบริหารส่วนห้องถีมีรายได้เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น เช่น การปรับปรุงระบบภาษีเป็นต้น

นโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2535: 16-23)

จากแนวโน้มนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2535 สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ ได้นำมาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539)
ซึ่งคณะกรรมการได้เห็นชอบในหลักการแล้วเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2535 เนื้อหาของแผนพัฒนา
การศึกษาแห่งชาตินับนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการ รวมทั้งแผนงาน งาน
โครงการและเป้าหมาย

สำหรับนโยบายโดยส่วนรวมของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 มี 10 นโยบาย
ดังนี้

1. นโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียนช่วงอายุ 0-18 ปี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานตามวัย และมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ปัญญาและมีความสามารถพื้นฐานในการคิดแก้ไขปัญหา ดำรงชีวิต ปรับตัว และนำ การเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต ได้อย่างเหมาะสม มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต และทักษะ วิชาชีพในการประกอบลัมมาอาชีวะตามสภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และตลาดแรงงาน มีความชำนาญและตระหนักรู้ในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ของชาติ และมี ความเข้าใจในศิลปะและวัฒนธรรมนานาชาติ มีการพัฒนาค่านิยมที่ถูกต้องทั้งทางเศรษฐกิจสังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนมีสุภาพผ่อนผานมั่นคง

2. นโยบายการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เร่งพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริมการเรียนการสอน ทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพื่อสนับสนุนต่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างเศรษฐกิจ และสังคมในยุคใหม่ อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนา ประเทศ และการรักษาดุลยภาพของทรัพยากรและลั่น>tag>ลั่น

3. นโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษา

เร่งกระจายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาอย่างกว้างขวาง และเป็นธรรม ได้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และกลุ่มชนต่างด้วยนิยาม ตลอดจน การศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ

4. นโยบายการศึกษาชั้นเนื้นฐาน

เร่งปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เป็นการศึกษาชั้นเนื้นฐาน และขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้จบประถมศึกษาได้เข้าเรียนมากขึ้น

5. นโยบายการศึกษาเพื่อป้องกันและเครือข่ายการเรียนรู้

เร่งจัดการศึกษาให้มีลักษณะ เป็นเครือข่ายของ การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นหลากหลาย ในรูปแบบและวิธีการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน และสังคม ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

6. นโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพ

เร่งรัดจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนส่งเสริม การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับและประเภทการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จะเป็นผู้ประกอบการได้ด้วย

7. นโยบายครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

เร่งรัดปฏิรูปการฝึกหัดครู รวมทั้งพัฒนาครูประจำการ และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ ครู เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของแผน พัฒนาการศึกษาได้อย่างแท้จริง ตลอดจนให้มีปริมาณการผลิตครูที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ ความต้องการในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

8. นโยบายการบริหารและการระดมส่วนร่วมกำลังเพื่อการจัดการศึกษา

ดำเนินการให้หน่วยงานการศึกษาในส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งสถาบันทางศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ดำเนินการให้ผู้เรียนโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้สถานศึกษาของรัฐทุกระดับระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

9. นโยบายการศึกษาเอกชน

สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและให้มากขึ้นโดยเฉพาะการศึกษาที่นอกเหนือจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาที่เป็นความต้องการเฉพาะของกลุ่มคน

10. นโยบายระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษา

เร่งพัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผน การบริหาร และการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 แยกตามระดับและประเภทการศึกษาได้ดังนี้ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา และด้านบริหารและส่งเสริมการศึกษา

นโยบายในการพัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา มี 4 นโยบาย คือ

1. เร่งปรับปรุงการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนประถมศึกษาให้สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และให้มีคุณภาพตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพพลานามัยของเด็ก

2. เร่งขยายการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เด็กวัยก่อนประถมศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เด็กที่ใช้ภาษาอื่นในชีวิตประจำวัน

เด็กที่เคลื่อนย้ายตามพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กในชุมชนแออัด เด็กที่อยู่ในชนบททั่วไป และเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอีน ๆ

3. เร่งเนื้อปัจมานาคุณภาพครู และผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรที่จำเป็นสำหรับเด็กที่มีความติดปูกติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดบริการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กวัยก่อนประถมศึกษา

4. พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาให้อิสระต่อการดำเนินงาน พร้อมทั้งระดมสรรพกำลังจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน มาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นธรรม

นโยบายในการพัฒนาการศึกษา ระดับประถมศึกษา มี 8 นโยบายคือ

1. เร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และทักษะพื้นฐานทางวิชาการและด้านอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของห้องถีนและสังคม รวมทั้งมีค่านิยมที่ถูกต้องมีความสำนึกรักในความเป็นคนไทย ตระหนักรักในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมและทรัพยากรของห้องถีนและของชาติ มีนิสัยรักการแสวงหาความรู้ และมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์

2. เร่งปรับปรุงการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยเน้นการคิด วิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในด้านการคิด วิเคราะห์ สามารถนำทักษะทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการดำรงชีวิต

3. เร่งขยายบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เด็กทุกคนที่มีอัชญากรรมในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ รวมทั้งผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้เรียนจนจบหลักสูตรประถมศึกษา โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในชนบททั่วไป เด็กที่ใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัด เด็กที่เคลื่อนย้ายตามพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความติดปูกติประเภทต่าง ๆ ตลอดจนจัดให้มีการบริการการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเสริมความรู้ให้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง และจัดการศึกษาเพื่อล่วงเส้นริมผู้มีความสามารถพิเศษ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนที่จบประถมศึกษาได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ต่อต้นหรือได้รับการศึกษาต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น

5. ส่งเสริมให้สถานศึกษาประสานสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อจัดการศึกษา และมีบทบาทในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน

6. เร่งพัฒนาคุณภาพของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในด้านเทคนิค การสอนความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การวัดผล และประเมินผล การนิเทศ การบริหาร หลักสูตร รวมทั้งเสริมสร้างให้มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกระดับสูง ตลอดจนสัมภาระดูแลนักเรียน ให้มีความสุข สนับสนุนการจัด บุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้าน และบุคลากรประ Ike ก่อนที่จะเป็นสำหรับเด็กที่ผิดปกติ รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

7. ปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารการศึกษา การวิจัย การติดตามและประเมินผล การศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาทั้ง ในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการประชุมศึกษามากยิ่งขึ้น รวมทั้ง เร่งปรับปรุงการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสม สมและเป็นธรรม ตลอดจนสนับสนุนให้มีการระดมทัศน์จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนา การประชุมศึกษา

8. เร่งพัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร และสารสนเทศทางการศึกษาระดับก่อนประชุม ศึกษาและประชุมศึกษาและที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการวางแผน การบริหาร และการจัดการศึกษาระดับก่อนประชุมและประชุมศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายในการพัฒนาการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มี 9 นโยบายคือ

1. เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน

1.1 มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ชื่อเสียงดี ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อเพื่อแผ่นดิน รักภักดีและหน้าที่ของพลเมืองดีตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิรัตน์เป็นประมุข มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา และมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.2 มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร ความรู้เพิ่มเติมหรือออกใบประกาศอาชีพได้

1.3 มีความเข้าใจ เทคนิคค่าและร่วมกันอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากร

และลีสิ่งแวดล้อม

2. เร่งพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานสูงขึ้น สามารถประดิษฐ์คิดค้น และนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับทรัพยากรและลีสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างมีคุณภาพ

3. เร่งกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้กว้างขวางและเป็นธรรมมากขึ้น โดยเน้นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และกลุ่มชนต่างด้วยเช่นกัน ตลอดจนจัดการศึกษาเพื่อล่วงเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ

4. เร่งรัดปรับปรุงและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น โดยมุ่งให้นักเรียนได้รับการศึกษาติดต่อกันจนกว่าจะมีอายุอย่างเข้าปีที่ 15 เว้นแต่จะเป็นผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

5. เร่งจัดการศึกษาให้มีลักษณะเป็นเครื่องข่ายของการเรียนรู้ ที่มีความยืดหยุ่น หลากหลายในรูปแบบและวิธีการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน และสังคม เพื่อล่วงเสริมการเรียนอย่างต่อเนื่อง

6. เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระได้

7. เร่งพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การสอนเชิงคิดวิเคราะห์ มีความใฝรู้ เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถนำทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

8. ส่งเสริมให้หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหาร และจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการระดมและใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายในการพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา มี 12 นโยบายคือ

1. พัฒนาคุณภาพกำลังคนในระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา ให้เป็นผู้มีทักษะ

และมีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาพ่อต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีวิจารณญาณ วิริยภาพและนิสัยรักการทำงาน ตลอดจนมีศรัทธาในอาชีพของตน และมีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2. ส่งเสริมการขยายการผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูง ในสาขาวิชาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกรรม อุดหนากรรภ อุดหนากรรภการเกษตรและการบริการที่เหมาะสมกับทรัพยากรและลักษณะในและภายนอกประเทศไทย

3. สันับสนับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มคนในทุกภาคเศรษฐกิจได้ศึกษาหาความรู้ เพิ่มคุณวุฒิและทักษะในการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. พัฒนาคุณภาพการผลิตครูอาจารย์ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการครูอาจารย์ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

5. พัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้มีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจด้านการสอน การวิจัย การค้นคว้าทดลอง การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความคิดริเริ่มในการประกอบอาชีพอิสระตลอดจนเพื่อสร้างองค์ความรู้และชีดความสามารถในการปฏิบัติงาน การเป็นผู้นำทางความคิดอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทย

6. สันับสนับให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินงานบริการทางวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

7. สันับสนับให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการเสริมสร้างและอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนสร้างความเข้าใจ และให้เห็นคุณค่าในศิลปะและวัฒนธรรมของไทยและของนานาประเทศให้มากยิ่งขึ้น

8. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้คล่องตัว เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของประเทศไทย

9. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน และทั้งจากภายในประเทศไทยและต่างประเทศ มาช่วยในการพัฒนาการอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

10. สันับสนับให้มีการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน โดยรัฐให้ความช่วยเหลือ

ทางด้านวิชาการ การพัฒนาบุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจ
ให้สมบูรณ์ทุกด้าน

11. เร่งพัฒนาระบบทั่วมูลสารสนเทศด้านการบริหาร การจัดการศึกษา การวิจัย
และการบริหารทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและ
ส่วนภูมิภาค เพื่อให้มีการประสานข้อมูลสารสนเทศ และสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและ
การบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12. สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนยุคใหม่ที่จำเป็นใน
ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและเพื่อเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

นโยบายด้านบริหารการศึกษา มี ๖ นโยบายดังนี้

1. ยกระดับมาตรฐานวิชาชีวครุให้สูงขึ้น

2. ปรับปรุงการใช้บุคลากรทางการศึกษาระหว่างระดับ สาขาวิชา และระหว่างพื้น
ที่ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้บุคลากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ส่งเสริมให้หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและ
ส่วนท้องถิ่นมีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษามากขึ้น และให้มีการประสาน
ความร่วมมือกับสถาบันทางสังคมอื่น จัดกิจกรรมและบริการในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้การ
ศึกษา อบรม สร้างความรู้ความเข้าใจแก่กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน อันได้
แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก ครุศาสตร์ ครุอาจารย์ นักบวชในศาสนาต่าง ๆ นักเรียนสารมวลชน
โดยคำนึงถึงการตอบสนองสภาวะความต้องการในส่วนกลางตามวัยและการปลูกฝังคุณลักษณะ อุปนิสัย
การสร้างค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ของสังคมไทยให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ตลอดไป เพื่อให้เด็กและเยาวชนเจริญเติบโตทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

4. ระดมและจัดสรรผลจนประสานการใช้ทรัพยากร่วมกัน ระหว่างภาครัฐและ
เอกชนเพื่อให้การจัดบริการการศึกษาเป็นไปอย่างกว้างขวางและเป็นธรรม และสอดคล้องกับ
การพัฒนาประเทศ

5. สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและให้มากขึ้น โดยเฉพาะการศึกษา
ที่นอกเหนือจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาที่เป็นความต้องการเฉพาะของกลุ่มคน

6. เร่งพัฒนาระบบทั่วมูล ช่าวสารและสารสนเทศทางด้านการศึกษาและที่เกี่ยว

ข้องกับการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผน การบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายด้านส่งเสริมการศึกษา มี 6 นโยบายคือ

1. พัฒนาหลักสูตรให้มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกันในแต่ละระดับและประเภท การศึกษาให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับท้องถิ่นและทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเน้นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. สันับสนับและส่งเสริมกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นในเรื่องความมีวินัย ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความประกายด ยอมรับฝังความคิดเห็นของผู้อื่นและมีจิตสำนึกรักษาที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม อนุรักษ์ รักษาและฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีสุขภาพดีและสมบูรณ์

3. ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้เรียนรู้ เทคนิคคุณค่า และร่วมกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ รวมทั้งให้มีความเข้าใจในศิลปะและวัฒนธรรมนานาชาติ เพื่อให้สามารถเลือกรับและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสังคมไทย

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยทุกสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์การเกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสมบาน กับวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อสร้างพัฒนาและเผยแพร่ เทคโนโลยีที่น่าเชื่อถือ ทันสมัย ทันโลก ทันฐานทรัพยากรที่มีอยู่

5. ส่งเสริมกิจกรรมการให้บริการความรู้ ช่าวสารข้อมูลในลักษณะเครือข่ายหลากหลายในรูปแบบและวิธีการให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน และสังคม เพื่อชัดเจน ไม่รู้หนังสือของประชากรและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6. เร่งรัดการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อให้ประชากรวัยแรงงานมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ

แผนการศึกษาแห่งชาติ

ประวัติความเป็นมาของแผนการศึกษาชาติ (คณารักษ์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา,

2535: 78-79)

คำว่าแผนการศึกษาชาติ เป็นศัพท์ใหม่ที่เริ่มใช้ภายหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แต่เดิมเรียกันอยู่หลายแบบ เช่น โครงการศึกษา รูปโครงการศึกษา ลักษณะการศึกษา หรือแผนการศึกษาโรงเรียน แผนการศึกษาชาติฉบับแรกของไทยคือ แผนการศึกษาชาติฉบับ พ.ศ. 2441 หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดมา แผนการศึกษาชาติแต่ละฉบับเป็นเพียงความมุ่งหมายที่เสนอตั้งแต่ละฉบับเดียว ไว้เพื่อกำกับการปฏิบัติงานเท่านั้น และเมื่อปฏิบัติไปแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมต้องเปลี่ยนแปลงใหม่หรือเป็นพระเมื่อเปลี่ยนเสนอตัวเปลี่ยนปลดทูล ฉลองแผนการศึกษานั้นก็เปลี่ยนไปอีกด้วย

แผนการศึกษาชาติ เริ่มมีครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเห็นว่าการศึกษาได้ขยายออกไปถึงพลเมืองทั่วไป แต่เป็นไปอย่างไม่มีระบบเป็นแบบเดียวทั่วประเทศ จึงทรงจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาขั้นต้น (ม.ร.ว. เปiy มาลาภุล) อัครราชทูตฝิเศษประจำราชสำนักอังกฤษ สืบทอดแบบแผนการศึกษาทุกแขนงวิชาในประเทศอังกฤษและญี่ปุ่น เพื่อจะนำมาใช้ประโยชน์ในเมืองไทย พระยาพระเศ็จสุรนาราธินดีได้ดำเนินการและทูลเกล้าถวายโครงการศึกษาชาติฉบับแรกในปี พ.ศ. 2441

แผนการศึกษาชาติหรือในสมัยก่อนเรียกว่า โครงการศึกษาชาติ มีลักษณะใกล้เคียงกันมักจะกล่าวถึงในแง่ระบบการจัดชั้นเรียนลำดับอายุและการแบ่งสายการศึกษา และที่ต้องมีการปรับปรุงแผนการศึกษาชาติอยู่บ่อย ๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมอย่างประเทศ เป็นอำนาจต่อรองทางการเมืองกับประเทศไทยต่างๆ เพื่อให้นั้นคำว่าอานาจธรรม เพื่อดำรงความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติ ซึ่งกำลังทวีความสำคัญมากขึ้นทุกขณะ และตั้งแต่ พ.ศ. 2411 จนถึงปัจจุบันเรามีโครงการศึกษาชาติทั้งหมด 13 ฉบับคือ

1. โครงการศึกษา พ.ศ. 2411
2. โครงการศึกษา W.FF. 2445
3. โครงการศึกษาชาติ พ.ศ. 2450

4. โครงการศึกษาชาติ พ.ศ.2452
5. โครงการศึกษาชาติ พ.ศ.2456
6. โครงการศึกษาชาติ พ.ศ.2458
7. โครงการศึกษาชาติ พ.ศ.2464
8. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2475
9. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2479
10. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494
11. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2503
12. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520
13. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2535

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2475 ถึง พ.ศ.2503 โดยสรุป (นิพัทธ์ วิเชียรสุวรรณ, 2536:
19-21)

1. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2475

จุดมุ่งหมายสำคัญคือ

1. ให้ผลเมืองได้รับการศึกษาพอเหมาะสมแก่อัตลักษณ์ของตน คือ พลสมควรแก่ภูมิปัญญาและทุนทรัพย์
2. จัดการศึกษาทั้ง 3 ล้วนให้พอเหมาะสม กับ จริยศึกษา อบรมให้มีศีลธรรมอันดีงาม เก็บประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนตัว นุกชีกษา ให้มีปัญหาความรู้ความสามารถ ผลศึกษาฝึกหัดให้เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง อนามัยสมบูรณ์ มี้าใจเป็นนักกีฬา
3. ให้การศึกษาทั้งสามัญและวิสามัญ เพื่อประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์แก่บ้านเมือง สามัญศึกษา ประกอบด้วยชั้นประถม 1-4 มัธยมต้น 1-4 และมัธยมปลาย 5-8 วิสามัญศึกษา จัดสอนวิชาชีพ เช่นกลิ่กรรม หัตถกรรม และพาณิชกรรม

2. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2479

จุดมุ่งหมายสำคัญคือ ยังคงเน้นความสำคัญของจริยศึกษา นุกชีกษาและผลศึกษา แต่มีข้อแตกต่างจากฉบับแรก คือ

- เปลี่ยนแปลงชั้นเรียนสายสามัญศึกษา ชั้นมัธยมปลายให้จบเนื่องมัธยมปีที่ 6
แผนที่จะเป็นมัธยมปีที่ 8 สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนต่อชั้นอนุดิศึกษาจัดให้มีชั้นเตรียมอุดมศึกษาชั้น
- จัดอาชีวศึกษา ไว้รับนักเรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
และมัธยมปลาย (มัธยมปีที่ 6)
- ลับบันสุนนการจัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษา ที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น

3. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494

จุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงแผนการศึกษาฉบับที่ 2 ซึ่งได้ใช้มาเป็นเวลาานาถึง 14 ปี
แล้ว ให้เหมาะสมกับกาลเวลาอีกชั้น มีข้อเพิ่มเติมจากแผนการศึกษาฉบับก่อน ๆ คือ

1. จัดการศึกษา 4 ส่วนให้พอเหมาะกัน คือ จริยศึกษา พุทธศึกษา พลศึกษา และ^{หัตถศึกษา} โดยเน้น หัตถศึกษา เพื่อให้มีความเคยชิน มีความชัยหมั่นเนียร์ในการใช้มือปฏิบัติ
งาน เป็นรากฐานการประกอบอาชีพต่อไป

2. จัดการศึกษาพิเศษ สำหรับผู้ที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วเป็นครั้งคราว และการ
ศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาแต่ห้อยในวัยเล่าเรียน ได้รู้หนังสือโดยทั่วถัน

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2503

ในสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้ประกาศแผนการศึกษา
แห่งชาติฉบับใหม่ชื่นเมื่อ พ.ศ.2503 โดยอาศัยเด็ดโกรงของแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494
มาปรับปรุงใหม่ มีสาระสำคัญที่แตกต่างไปจากฉบับก่อน ๆ คือ

1. รัฐมีความมุ่งหมายให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามสมควรแก่ระดับภูมิปัญญา
ของตน ความมั่งมีหรือยากจนไม่ควรเป็นเหตุการณ์ ถ้าเป็นผู้มีปัญญาสูงย่อมเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะ
จัดให้มีทุนการศึกษา เพื่อลับบันสุนนให้มีโอกาสได้ศึกษาสูงชั้นไปโดยทั่วถัน ก้าวกระโดดไปสู่ความเป็นผู้นำ
สอดคล้องกับสังคมประชาธิปไตยมากกว่าแผนการศึกษาฉบับที่แล้ว ๆ มา

2. ให้จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคมและบุคคล โดยให้สอดคล้อง
กับแผนเศรษฐกิจและการปักครองของประเทศ ซึ่งแผนการศึกษาฉบับก่อน ๆ เน้นเฉพาะการจัด
การศึกษา 4 ส่วนคือ จริยศึกษา พุทธศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา ให้พอเหมาะกัน

3. ตราพระราชบัญญัติประธรรมศึกษา พ.ศ.2505 (ฉบับที่ 3) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมจาก
พระราชบัญญัติประธรรมศึกษา พ.ศ.2478 ขั้นการศึกษาภาคบังคับจาก 4 ปี เป็น 7 ปี ห้าม

เพราะเห็นว่าความรู้ในระดับประถมศึกษาเพียง 4 ปีไม่เป็นการเพียงพอและกำหนดให้เด็กได้รับการศึกษาอยู่ในโรงเรียนจนอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์เป็นอย่างน้อย

4. ขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปยังภูมิภาคเป็นครั้งแรก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เริ่มเปิดดำเนินการในปี พ.ศ.2507 มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2507 มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์ พ.ศ.2510

5. จัดตั้งมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชาชั้นเป็นครั้งแรก คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อ พ.ศ.2514 เปิดรับนักศึกษาโดยไม่มีการสอบคัดเลือก เช่นมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

6. ให้เอกชนจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้เป็นครั้งแรก มีวิทยาลัยเอกชนตั้งขึ้นหลายแห่งด้วยกัน เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ เช่น วิทยาลัยกรุงเทพ (ปัจจุบันมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยกรุงเทพ) เป็นต้น

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520

แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นเครื่องทวีวนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งอย่างหนึ่งที่ควรจะต้องศึกษาทำความเข้าใจแผนการศึกษาแห่งชาติให้ดีเพื่อนำมาคิดพิจารณาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เป็นไปตามเจตน์จิตน์ตามแนวโน้มนโยบายของรัฐ

หมวด 1

ความมุ่งหมาย

ตามที่แห่งแผนการศึกษาแห่งชาตินี้ การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิตเพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมือง ให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นการศึกษาเพื่อความอยู่รอดปลดภัย ความมั่นคง และความผาสุกร่วมกันในสังคมไทย เป็นประการสำคัญ

ความมุ่งหมายของการศึกษา มีดังนี้

1. ให้มีความเคารพในลักษณะหน้าที่ของตนของและของผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ศาสนาและหลักธรรม

2. ให้มีความเข้าใจและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามวิถีทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ยึดมั่นในสถาบันชาติศิลปนา พระมหากษัตริย์